

KOMISJA WYCHOWANIA KATOLICKIEGO KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI

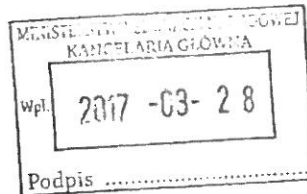
01-015 Warszawa ♦ Skwer Kardynała Stefana Wyszyńskiego 6

RPW/15867/2017 P
Data:2017-03-28

Legnica, 24 marca 2017 r.

KWEP-7/2017

Szanowna Pani Minister,

w nawiązaniu do pisma z dnia 3 marca 2017 r. (DKO-WOK.021.1.2017.MK) dotyczącego projektu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach, w ramach trwających konsultacji społecznych, po raz kolejny zwracam się z prośbą o rozważenie zgłaszanych przez stronę kościelną sugestii zmian:

- skreślenia w § 10 ust. 1 i 3 rozporządzenia słowa „wielkopostnych” w kontekście rekolekcji oraz w § 10 ust. 1 słowa „kolejnych” w odniesieniu do dni, w których mają odbywać się rekolekcje;

- zastąpienia w § 10 ust. 1 zdania: „Pieczę nad uczniami w tym czasie zapewniają katecheci”, sformułowaniem: „W czasie trwania rekolekcji szkoła nie jest zwolniona z realizowania swojej funkcji opiekuńczej i wychowawczej”.

Omawiany § 10 rozporządzenia mógłby zatem przyjąć brzmienie:

1. Uczniowie uczęszczający na naukę religii uzyskują trzy dni zwolnienia z zajęć szkolnych w celu odbycia rekolekcji, jeżeli religia lub wyznanie, do którego należą, nakłada na swoich członków tego rodzaju obowiązek. W czasie trwania rekolekcji szkoła nie jest zwolniona z realizowania swojej funkcji opiekuńczej i wychowawczej. Szczegółowe zasady dotyczące organizacji są przedmiotem odrębnych ustaleń między organizującymi rekolekcje a szkołą.

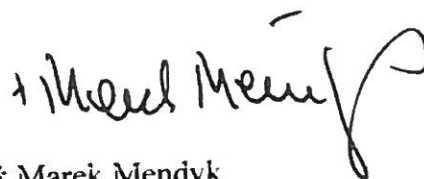
2. O terminie rekolekcji dyrektor szkoły powinien być powiadomiony co najmniej miesiąc wcześniej.

3. Jeżeli na terenie szkoły prowadzona jest nauka religii więcej niż jednego wyznania, kościoły i związki wyznaniowe powinny dążyć do ustalenia wspólnego terminu rekolekcji.

Uzasadnieniem postulowanej zmiany jest fakt, że zdarzają się sytuacje, w których istnieje potrzeba zorganizowania rekolekcji poza okresem Wielkiego Postu, np. przy okazji przygotowania do obchodów święta patrona szkoły lub misji parafialnych itp.

Decyzja o terminie byłaby podejmowana w uzgodnieniu pomiędzy parafią a dyrektorem szkoły, z zachowaniem dotychczas obowiązujących zasad.

Łączę wyrazy szacunku

† Marek Mendyk
Przewodniczący
Komisji Wychowania Katolickiego KEP

Szanowna Pani
Anna Zalewska
Minister Edukacji Narodowej
al. J. Ch. Szucha 25
00-918 Warszawa

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

DEPARTAMENT KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO

Warszawa, 27 czerwca 2017 r.

DKO-WOK.4017.26.2017.MK

Pani
Dorota Wójcik
Prezesa
Fundacji Wolność od Religii
ul. Fryderyka Chopina 41/2
20-023 Lublin

Szanowna Pani!

Odpowiadając na pismo z dnia 29 maja br. w sprawie organizacji zajęć w szkole i sprawdzania frekwencji uczniów w dniach, w których uczniowie uczestniczą w rekolekcjach wielkopostnych, uprzejmie informuję, że podtrzymuję swoje stanowisko w tej sprawie przedstawione w piśmie z dnia 13 maja br. (nr j. w.).

Jednocześnie wyjaśniam, że w świetle obowiązujących przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. nr 36 poz. 155 z późn. zm.) tylko uczniowie uczęszczający na naukę religii uzyskują trzy kolejne dni zwolnienia od zajęć szkolnych w celu odbycia rekolekcji wielkopostnych, co oznacza, że uczniowie nieuczęszczający na naukę religii nie są zwolnieni z zajęć szkolnych.

Uczniowie nieuczestniczący w lekcjach religii (i tym samym w rekolekcjach) są zobowiązani do udziału w zajęciach szkolnych odbywających się w godzinach ustalonego stałego planu zajęć i mają odnotowywany fakt obecności na tych zajęciach.

Nieuprawnione jest więc informowanie rodziców, że w czasie rekolekcji nie ma zajęć – z wyjątkiem sytuacji, gdy wszyscy uczniowie szkoły uczęszczają na religię. Ponadto przepisy prawa oświatowego nie postępują się pojęciem „biernego spędzania czasu w bibliotece lub świetlicy”.

Z poważaniem

Katarzyna Koszewska
Dyrektor
Departament Kształcenia Ogólnego
/ – podpisany cyfrowo /

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ
DEPARTAMENT KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO

Fundacja Wolność od Religii
Ul. Fryderyka Chopina 41/2
20-023 Lublin

Lublin dn. 24.03.2017r.

Szanowna Pani Elżbieta Leszczyńska
Wielkopolska Kurator Oświaty
Kuratorium Oświaty w Poznaniu
ul. Kościuszki 93, 61-716 Poznań

Szanowna Pani Kurator

W imieniu zaniepokojonych rodziców uczniów uczęszczających do Szkoły Podstawowej w Kamionkach przy ul. Mieczewskiej 36, 62-023, zgodnie z misją organizacji pozarządowej którą reprezentuję, zwracam się z prośbą o przywrócenie charakteru szkoły publicznej oraz zapewnienie przestrzegania praw uczniów, wynikających z Konstytucji RP przez dyrektora szkoły. W Szkole Podstawowej w Kamionkach w sposób jawny dochodzi do pogwałcenia praw i naruszenia dobra dzieci należących do światopoglądowych mniejszości.

W dniach 20-21.03.2017r. w szkole zorganizowano rekolekcje wielkopostne. W skierowanej do rodziców informacji, umieszczonej również na stronie internetowej szkoły (<http://www.spkamionki.pl/szkola/wazne-informacje/364-rekolekcje-wielkopostne-2017.html>) podkreślono, że „nauki i msze odbywać się będą na sali gimnastycznej”, a spowiedź „w kantorku wuefistów”.

Szkoła publiczna, do której uczęszczają uczniowie różnych wyznań i światopoglądów, winna zachować bezstronność w sprawach światopoglądowych, a organizowanie na terenie szkoły mszy i spowiedzi dla uczniów wyznania rzymskokatolickiego jest jawnym złamaniem tej zasady. Zdumiewający w tej sytuacji jest brak zrozumienia przez władze szkoły wobec różnorodności światopoglądowej uczniów i brak wrażliwości na uczucia mniejszości wśród nich.

Podstawowym obowiązkiem każdego nauczyciela, zgodnie z Art. 6. Karty Nauczyciela jest przecież: *„kształcić i wychowywać młodzież [...] w poszanowaniu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka; dbać o kształtowanie u uczniów postaw moralnych i obywatelskich zgodnie z ideą [...] przyjaźni między ludźmi różnych [...] światopoglądów”.*

Praktyka organizowania rekolekcji w powyższy sposób wydaje się być sprzeczna z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach. Rozporządzenie umożliwia organizowanie wyłącznie rekolekcji wielkopostnych w oparciu o zasady jak niżej:

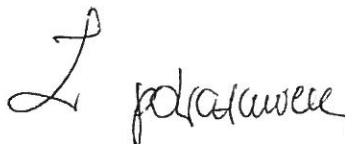
§ 10

1. Uczniowie uczęszczający na naukę religii uzyskują trzy kolejne dni zwolnienia z zajęć szkolnych w celu odbycia rekolekcji wielkopostnych, jeżeli religia lub wyznanie, do którego należą, nakłada na swoich członków tego rodzaju obowiązek. Pieczę nad uczniami w tym czasie zapewniają katecheci. Szczegółowe zasady dotyczące organizacji są przedmiotem odrębnych ustaleń między organizującymi rekolekcje a szkołą.

2. O terminie rekolekcji dyrektor szkoły powinien być powiadomiony co najmniej miesiąc wcześniej.

3. Jeżeli na terenie szkoły prowadzona jest nauka religii więcej niż jednego wyznania, kościoły i związki wyznaniowe powinny dążyć do ustalenia wspólnego terminu rekolekcji wielkopostnych.

W związku z powyższym wnoszę o przeprowadzenie kontroli doraźnej i udzielenie wyjaśnień. Jeżeli w ocenie Wielkopolskiej Kurator Oświaty prawo dopuszcza organizację w szkołach publicznych rekolekcji, w tym rekolekcji obejmujących mszę świętą i spowiedź uczniów uprzejmie proszę o podanie podstawy prawnej dla takiego stanowiska.

Dorota Wójcik
~~prezeska zarządu~~

KURATORIUM OŚWIATY W POZNANIU

www.ko.poznan.pl

WNP.552.5.75.2017

Poznań, 24 kwietnia 2017 r.

LIST POLECENY
ZA DOWODEM DORĘCZENIA

Pani
Dorota Wójcik
Prezes Zarządu

Fundacja Wolność od Religii
ul. Fryderyka Chopina 41/2
20-023 Lublin

Dotyczy: pisma z dnia 24 marca 2017 r.

W związku z pozyskanymi informacjami, zawartymi w piśmie z dnia 24 marca 2017 r. dotyczącymi organizacji rekolekcji wielkopostnych w Szkole Podstawowej w Kamionkach, informuję, że Kuratorium Oświaty w Poznaniu podejmie czynności kontrolne w ww. szkole, o rezultatach, których poinformuje w późniejszym terminie.

Z poważaniem

Starszy wizytator
Izabela Liebert-Jędruszkowiak
Izabela Liebert-Jędruszkowiak

Kuratorium Oświaty w Poznaniu
Wydział Nadzoru Pedagogicznego
ul. Kościuszki 93 61-716 Poznań
tel. (61) 854 17 75 fax (61) 852 31 69
kancelaria@ko.poznan.pl

KURATORIUM OŚWIATY W POZNANIU

www.ko.poznan.pl

WNP.552.5.75.2017

Poznań, 11 lipca 2017 r.

Pani

Dorota Wójcik

Prezeska Zarządu

Fundacja Wolność od Religii
ul. Fryderyka Chopina 41/2
20-023 Lublin

Dotyczy: pisma z dnia 24 marca 2017 r.

Odnosząc się do pisma z dnia 24 marca 2017 r. (data wpływu do Kuratorium Oświaty w Poznaniu 28 marca 2017 r.) powiadamiam, iż na podstawie informacji zawartych w Państwa piśmie, Wielkopolski Kurator Oświaty podjął decyzję o przeprowadzeniu kontroli doraźnej w Szkole Podstawowej w Kamionkach. Wizytatorzy Kuratorium Oświaty w Poznaniu, w dniu 2 czerwca br., przeprowadzili kontrolę doraźną w zakresie przestrzegania praw uczniów Szkoły Podstawowej w Kamionkach nieuczestniczących w rekolekcjach, w tym prawa do opieki (nr kontroli: WNP.5533.66.2017).

W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie objętym kontrolą.

Dyrektor szkoły zorganizował rekolekcje wielkopostne w porozumieniu z Proboszczem Parafii rzymskokatolickiej pw. św. Matki Teresy z Kalkuty w Kamionkach, zgodnie z § 10 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. z 1992 r. Nr 36, poz. 155, z późn. zm.). Termin i plan rekolekcji został ustalony odpowiednio wcześniej. Ze względu na organizację pracy szkoły (dwuzmianowość) i znaczną odległość szkoły od kościoła, dbając o bezpieczeństwo uczniów, postanowiono o organizacji rekolekcji oraz mszy św. w budynku szkoły. Uczniowie uzyskali częściowe zwolnienie z zajęć szkolnych na czas rekolekcji (1 godzina dziennie) dla danej grupy (1 grupa

Kuratorium Oświaty w Poznaniu
Wydział Nadzoru Pedagogicznego
ul. Kościuszki 93 61-716 Poznań
tel. (61) 854 17 75 fax (61) 852 31 69
kancelaria@ko.poznan.pl

KURATORIUM OŚWIATY W POZNANIU

www.ko.poznan.pl

– oddziały przedszkolne, 2 grupy klas 1-3 i 1 grupa klas 4-6). W pozostałym czasie uczniowie uczestniczyli w zajęciach edukacyjnych zgodnie z planem lekcji. Msza święta odbyła się w ostatnim dniu rekolekcji i trwała 1 godzinę i 15 minut. Spowiedź odbywała się 20 i 21 marca w pokoju nauczycieli wychowania fizycznego ze względu na bliskość sali gimnastycznej i bezpieczeństwo dzieci. O organizacji rekolekcji oraz zajęć dla uczniów nieuczestniczących w rekolekcjach rodzice zostali powiadomieni tydzień wcześniej (dziennik elektroniczny, telefonicznie, informacja pisemna w zeszyt korespondencji, na tablicy informacyjnej dla rodziców, na stronie internetowej szkoły).

Dyrektor szkoły zapewnił, zgodnie ze swoimi kompetencjami, uczniom, którzy nie uczestniczyli w rekolekcjach wielkopostnych, opiekę i zajęcia wychowawcze o tematyce związanej z kształtowaniem postaw, niesieniem pomocy, np. „Wspólne zabawy i gry integracyjne związane z akceptacją wśród koleżanek i kolegów”, „Rola przyjaźni w życiu człowieka”, „Wolontariat – warto pomagać”, „Pomoc ma wielką siłę. Dlaczego warto dać cząstkę siebie drugiemu człowiekowi” itp.

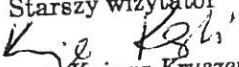
W ocenie Ministerstwa Edukacji Narodowej (Odpowiedź na interpelację nr 11389 w sprawie rekolekcji organizowanych w świeckiej szkole publicznej z dnia 24 kwietnia 2017 r.) *prawo oświatowe nie definiuje szkoły, jako instytucji świeckiej. Instytucja szkoły określana jest, jako szkoła publiczna, wspomagająca rodziców w ich funkcji wychowawczej. Przepis art. 53 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej gwarantuje rodzicom prawo do zapewnienia dzieciom wychowania i nauczania moralnego i religijnego zgodnego z ich przekonaniem. Ponadto, rozpatrując takie rozwiązanie organizacyjne, przyjmowane czasami przez dyrektorów szkół, np. z uwagi na bezpieczeństwo uczniów (znaczne oddalenie szkoły od kościoła, konieczność zapewnienia opieki w trakcie wyjść poza teren szkoły itp.) zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Edukacji Narodowej należy uwzględnić m.in. normy prawne wynikające z przepisu art. 53 ust. 2 Konstytucji RP, który stanowi, że wolność religii obejmuje wolność wyznawania lub przyjmowania religii według własnego wyboru oraz uzewnętrzniania indywidualnie lub z innymi, publicznie lub prywatnie, swojej religii przez uprawianie kultu, modlitwę, uczestniczenie w obrzędach, praktykowanie i nauczanie. W opinii Ministerstwa Edukacji Narodowej, możliwość odbycia spowiedzi kończącej rekolekcje, odbywające się w publicznej przestrzeni szkolnej mieści się w zakresie konstytucyjnych gwarancji wolności sumienia i wyznania.*

KURATORIUM OŚWIATY W POZNANIU

www.ko.poznan.pl

W związku z powyższym podejmowane przez dyrektora działania w zakresie organizacji rekolekcji były prawidłowe.

Z poważaniem

Starszy wizytator

Katarzyna Kujawa-Kruszewski

Kuratorium Oświaty w Poznaniu
Wydział Nadzoru Pedagogicznego
ul. Kościuszki 93 61-716 Poznań
tel. (61) 854 17 75 fax (61) 852 31 69
kancelaria@ko.poznan.pl

Lublin 20.03.2017 r.

Fundacja Wolność od Religii
Ul. Fryderyka Chopina 41 lok. 2
20-023 Lublin
KRS: 0000403073

Szanowna Pani Barbara Nowak
Małopolski Kurator Oświaty
31-752 Kraków
ul. Ujastek 1

sprawa: artykuł prasowy w "Gazecie Wyborczej" z dnia 9 marca 2017 roku

Stanisław Paw

Działając imieniem Fundacji Wolność od Religii z siedzibą w Lublinie, zwracam się do Pani w następującej sprawie.

W dniu 9 marca 2017 roku w krakowskim dodatku do "Gazety Wyborczej" ukazał się artykuł pod tytułem "Spowiedź w szkole", w którym zamieszczono cytaty z Pani wypowiedzi tj. "Oczywiście prawo dopuszcza zorganizowanie ich w szkole i ja rozumiem, że tak jest wygodniej.", w kontekście dopuszczalności zorganizowania rekolekcji, w tym rekolekcji obejmujących mszę i spowiedź uczniów, na terenie szkoły publicznej.

Uprzejmie prosimy o potwierdzenie czy rzeczywiście według Małopolskiego Kuratora Oświaty prawo obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej dopuszcza organizację w szkołach publicznych rekolekcji, w tym rekolekcji obejmujących mszę i spowiedź uczniów.

Jeśli w ocenie Małopolskiego Kuratora Oświaty prawo dopuszcza organizację w szkołach publicznych rekolekcji, w tym rekolekcji obejmujących mszę świętą i spowiedź uczniów uprzejmie prosimy o podanie podstawy prawnej dla takiego stanowiska.

Z poważaniem
Za Fundację Wolność od Religii

Dorota Wójcik
prezeska zarządu

Fundacja Wolność od Religii
Ul. Fryderyka Chopina 41 lok. 2
20-023 Lublin
KRS: 0000403073

Lublin 12.09.2017 r.

Szanowna Pani Barbara Nowak
Małopolski Kurator Oświaty
31-752 Kraków
ul. Ujastek 1

sprawa: artykuł prasowy w "Gazecie Wyborczej" z dnia 9 marca 2017 roku

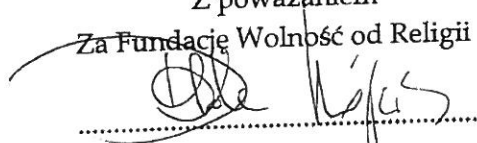
Działając imieniem Fundacji Wolność od Religii z siedzibą w Lublinie, z uwagi na to, że do dnia dzisiejszego nie otrzymaliśmy od Pani odpowiedzi na nasze pismo z dnia 20 marca 2017 roku, zwracamy się do Pani ponownie w tej samej sprawie.

W dniu 9 marca 2017 roku w krakowskim dodatku do "Gazety Wyborczej" ukazał się artykuł pod tytułem "Spowiedź w szkole", w którym zamieszczono cytaty z Pani wypowiedzi tj. " - Oczywiście prawo dopuszcza zorganizowanie ich w szkole i ja rozumiem, że tak jest wygodniej." w kontekście dopuszczalności zorganizowania rekolekcji, w tym rekolekcji obejmujących mszę i spowiedź uczniów na terenie szkoły publicznej.

Uprzejmie prosimy o potwierdzenie czy rzeczywiście według Małopolskiego Kuratora Oświaty, prawo obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej, dopuszcza organizację w szkołach publicznych rekolekcji, w tym rekolekcji obejmujących mszę i spowiedź uczniów. Jeśli w ocenie Małopolskiego Kuratora Oświaty prawo dopuszcza organizację w szkołach publicznych rekolekcji, w tym rekolekcji obejmujących mszę świętą i spowiedź uczniów uprzejmie prosimy o podanie podstawy prawnej dla takiego stanowiska.

Z uwagi na brak odpowiedzi na nasze poprzednie pismo, zwracamy Pani uwagę, że nasze poprzednie jak i przedmiotowe pismo jest skargą w rozumieniu art. 227 kodeksu postępowania administracyjnego i w związku z tym oczekujemy na Pani odpowiedź w trybie art. 237 ust. 3 kodeksu postępowania administracyjnego.

Z poważaniem
Za Fundację Wolność od Religii

Dorota Wójcik
prezesa zarządu

Kraków, 6 października 2017 r.

**Pani
Dorota Wójcik
Prezeska Zarządu
Fundacja Wolność od Religii**

Odpowiadając na pisma z dnia 20.03.2017 r. oraz 12.09.2017 r. podnoszę, co następuje. Zgodnie ze stanem prawnym aktualnym na moment opisanych zdarzeń informuję, iż zgodnie z art. 36 ust. 1 Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U.2016.1943 ze zm.), szkołą lub placówką kieruje nauczyciel mianowany lub dyplomowany, któremu powierzono stanowisko dyrektora. Zgodnie z art. 36a ust. 1 powołanej ustawy, stanowisko dyrektora szkoły lub placówki powierza organ prowadzący szkołę lub placówkę. Zgodnie z art. 39 ust. 1 powołanej ustawy, to dyrektor szkoły odpowiada za jej organizację, a w tym w szczególności za: kierowanie działalnością szkoły lub placówki i reprezentowanie jej na zewnątrz; sprawowanie nadzoru pedagogicznego, sprawowanie opieki nad uczniami; realizowanie uchwał rady szkoły lub placówki oraz rady pedagogicznej, podjętych w ramach ich kompetencji stanowiących; wykonywanie zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom i nauczycielom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę lub placówkę; stwarzanie warunków do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły lub placówki.

Przedstawione wydarzenia mogą być natomiast analizowane na gruncie realizacji ochrony dobra osobistego w postaci swobody sumienia i wyznania konkretnej osoby. Jak trafnie wywiódł Sąd Apelacyjny w Gdańsku – Wydział V Cywilny w uzasadnieniu Wyroku z dnia 26 listopada 2014 r., wydanego w sprawie o sygn. akt V ACa 729/14, *swoboda sumienia to wolne, wynikające z własnego przekonania wyrażanie określonego światopoglądu, w tym także wybór i praktykowanie określonej religii, wybór systemu wartości, według którego dokonuje się oceny swoich zachowań, czynów, myśli i uczuć.*

Zgodnie z art. 9 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, każda osoba ma prawo do wolności myśli, sumienia i religii, które to prawo obejmuje wolność zmiany religii lub przekonań oraz wolność uzewnętrzniania, indywidualnie lub wspólnie z innymi, publicznie lub prywatnie, swej religii lub przekonań. Również Konstytucja RP w art. 53 zapewnia każdemu wolność sumienia i religii. Wolność religii według art. 53 ust. 2 Konstytucji RP obejmuje wolność wyznawania lub przyjmowania religii według własnego wyboru oraz uzewnętrzniania indywidualnie lub z innymi, publicznie lub prywatnie, swojej religii przez uprawianie kultu, modlitwę, uczestniczenie w obrzędach, praktykowanie i nauczanie. Wolność religii obejmuje także posiadanie świątyń i innych miejsc kultu w zależności od potrzeb ludzi wierzących oraz prawo osób do korzystania z pomocy religijnej tam, gdzie się znajdują. Z art. 53 ust. 6 i 7 Konstytucji RP wynika natomiast zakaz zmuszania kogokolwiek do uczestniczenia albo nieuczestniczenia w praktykach religijnych oraz zobowiązania kogokolwiek przez organy władzy publicznej do ujawnienia swojego światopoglądu, przekonań religijnych lub wyznania. Ponadto w art. 1 ustawy z 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (tekst jedn.: Dz. U. 2005. 231. 1965

z późn. zm.) ustawodawca przyjął, że Rzeczpospolita Polska zapewnia każdemu obywatelowi wolność sumienia i wyznania, która obejmuje swobodę wyboru religii lub przekonań oraz wyrażania ich indywidualnie i zbiorowo, prywatnie i publicznie, z zagwarantowaniem równych praw we wszystkich sferach życia społecznego osobom wierzącym i niewierzącym. Z art. 2 wskazanej ustawy wynika, że korzystanie z wolności sumienia i wyznania pozwala zarówno na głoszenie swojej religii lub przekonania, jak i na zachowanie milczenia w sprawach swojej religii lub przekonań, a także nie wolno zmuszać obywateli zarówno do niebrania udziału w czynnościach lub obrzędach religijnych ani do udziału w nich (art. 6 ust. 2 ww. ustawy).

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 września 2013r. II CSK 1/13 LEX nr 1388592 zaznaczył, że „dobrem osobistym podlegającym ochronie, jako swoboda sumienia jest swoboda w zakresie przyjęcia określonego światopoglądu, w tym także przyjęcia określonego wyznania. Na swobodę sumienia osoby wyznającej określoną religię składa się wolność wyrażania swoich przekonań religijnych oraz wykonywania praktyk religijnych. Osoba, która deklaruje się, jako niewierząca, nie może wprawdzie oczekiwać, że nie będzie miała kontaktu z osobami wierzącymi, ich praktykami i symbolami religijnymi, bo w życiu społecznym byłoby to równoznaczne z ograniczeniem swobody sumienia osób wierzących, ale może oczekiwać, że nie będzie poddawana praktykom religijnym wbrew swej woli, czy zmuszana do udziału w nich albo do posługiwania się symbolami religijnymi. Naruszenie swobody wyznania, jako dobra osobistego ma miejsce w razie uniemożliwienia lub utrudnienia komuś wyrażania jego przekonań religijnych oraz wykonywania praktyk religijnych, w razie podjęcia wobec niego działań będących formą szykany w różnych sferach życia społecznego lub zawodowego ze względu na przekonania religijne, ale także w razie narzucenia mu obowiązku przyjęcia określonej religii czy obowiązku wykonywania pewnych praktyk religijnych. Tak samo należy potraktować poddanie kogoś wbrew jego woli czynnościom, które stanowią formę praktyki religijnej”.

W ocenie Małopolskiego Kuratora Oświaty przedstawiona w piśmie sytuacja w żadnym razie nie zawiera elementu przymusowości uczestnictwa w praktykach religijnych. Fakt ten wynika choćby z informacji, że wydarzenia religijne zakładały możliwość uczestnictwa w praktykach religijnych, a nie taki obowiązek. Nie wystąpił też przymus posługiwania się symbolami religijnymi. Tym samym nie sposób uznać, że opisane wydarzenia naruszały zasadę swobody sumienia.

Należy zwrócić uwagę, iż w odpowiedzi na interpelację nr 11389, Ministerstwo Edukacji Narodowej w podobnej sprawie stwierdza m.in.:

“W opinii Ministerstwa Edukacji Narodowej, możliwość odbycia spowiedzi kończącej rekolekcje, odbywające się w publicznej przestrzeni szkolnej mieści się w zakresie konstytucyjnych gwarancji wolności sumienia i wyznania.”

Mając na uwadze przedstawione wyżej orzecznictwo sądów, wykładnię prawa oraz zakres kompetencji dyrektora szkoły, Małopolski Kurator Oświaty potwierdza dopuszczalność organizacji rekolekcji w szkole.

Z up. Małopolskiego Kuratora Oświaty

Wanda Brzeźnińska
Małopolski Kurator Oświaty